

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A magyar irodalom története III: 1700–1849						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Biró Annamária						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Biró Annamária						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6. Az értékelés módja	V	2.7 A tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	5	melyből: 3.2 előadás	3	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	70	melyből: 3.5 előadás	42	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					ore
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					47
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					32
Konzultáció					2
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	112				
3.8 A félév össz-óraszama	182				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	infrastruktúra egyes témákhoz (vetítő, laptop, internet); könyvek; CD-lejátszó
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	infrastruktúra egyes témákhoz (vetítő, laptop, internet); könyvek; CD-lejátszó

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C4.1 Descrierea și exemplificarea evoluției literaturii maghiare</p> <p>C4.2 Explicarea formelor de evoluție a literaturii materne (epoci, curente, genuri etc.) și interpretarea fenomenului literar în context istoric și cultural. Explicarea unor concepte cheie în înțelegerea literaturii maghiare</p> <p>C4 Relaționarea textelor și contextelor diverse, operarea cu tehnicile de analiză textuală.</p> <p>C6 Analiza textelor ficționale în limba străină atât în mod spontan și original cât și pe baza selectării și sintetizării literaturii secundare</p>
-----------------------------	---

Általános kompetenciák	CT1 Utilizarea componentelor domeniului limba si literatura, în deplină concordanță cu etica profesională. CT2 Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.
-------------------------------	---

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozottság a magyar irodalom szöveghagyományának és személyi feltételeinek 1700 és 1849 közötti történetében az európai irodalomtörténet kontextusában
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A korszak irodalmi szövegeinek tartalmi, stiláris behatárolása Az irodalmi imitáció jelenségének kritikátörténeti megismerése Az irodalom intézményi kereteinek ismerete a nyelvi mozgalom és a polgári átalakulás kontextusában Komparációs technikák elsajátítása 18–19. századi szövegeken Tájékozódás a korszak irodalmi kultúrájának szakirodalmában Irodalmi művek értelmezésének képessége Magyar nyelvi és stiláris képességek fejlesztése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Követelmények megbeszélése, Elméleti bevezető Kulcsszavak: költői program, felvilágosodás, neoklasszicizmus	Problémafelvetés, fogalomtisztázás és elméleti koncepciók	
Rendiség és irodalom – társadalomtörténeti alapok, gender Kulcsszavak: 1770-1848, fordulat, módszertan, filológia, nyelvkérdés, politikai háttér, fogalmak	Művelődés- és kritikátörténeti áttekintő előadás, beszélgetés	
Hálózatok és értelmiségi csoportok, Bessenyei György és a testőrírók Kulcsszavak: politikai programok, magyarnyelvűség, fordítás, írói csoportok	Eszmetörténeti előadás	
Műfajok, retorikák, költészet: Csokonai Lilla-ciklusa Kulcsszavak: szekularizáció, retorika, alkalmi műfajok	Előadás	
Médiatörténet, időszaki sajtó, nyomdászat Kulcsszavak: folyóiratok, programszövegek	Sajtótörténeti, előadás, beszélgetés	
Versújítás I. Az antik verselési hagyomány, Versújítás II. A „magyaros” verselés és a „nyugat-európai” verselés Kulcsszavak: versformák, nyelvújítási viták	Klasszikus magyar irodalmi szövegek összefüggéseinek értelmezése.	
Magyar regény és dráma Kulcsszavak: regénytípusok, neoklasszicizmus, barokk regényfolyam	Klasszikus magyar irodalmi szövegek összefüggéseinek értelmezése.	
Történelemszemlélet, eredettörténetek, nemzetfogalmak (Honfoglalási eposz) Kulcsszavak: rendi nemzetszemlélet, eredetközösség, hagyományközösségi paradigma	Eszmetörténeti előadás	
Romantika, fogalmak, műfajok Kulcsszavak: romantika, stílusirányzat, korszakok	Eszmetörténeti előadás	
A líra, regény és dráma a reformkorban	Előadás	

Az irodalom intézményrendszerének megszilárdulása	Előadás	
Kulcsszavak: folyóirat, Akadémia, Társaságok		
A reformkor sajtótörténete	Sajtótörténeti, előadás, beszélgetés	
Kulcsszavak: időszaki sajtó, politikai lapok, irodalmi lap, karriertörténetek		
Az elbeszélő költemények különböző formái (János vitéz, Toldi)	Klasszikus magyar irodalmi szövegek összefüggéseinek értelmezése.	
Kulcsszavak: népi, nemzeti irodalom		
Összefoglaló, vizsgaelőkészítő óra	Beszélgetés	
<p style="text-align: center;">Könyvészet</p> <p>Kötelező</p> <p>Primér szövegek</p> <p>Arany János: <i>Toldi</i></p> <p>Batsányi János: 15 vers</p> <p>Berzsenyi Dániel: 10 vers</p> <p>Bessenyei György: <i>A' Filozófus, Jámbor szándék, Magyarság, Besenyei György társasága</i></p> <p>Csokonai Vitéz Mihály: <i>Dorottya, Lilla-versek, Halotti versek</i></p> <p>Eötvös József: <i>A karthausi</i></p> <p>Fazekas Mihály: <i>Lúdas Matyi</i></p> <p>Gvadányi József: <i>Egy falusi nótáriusnak budai utazása</i></p> <p>Jósika Miklós: <i>Abafi</i></p> <p>Kármán József: <i>Fanni hagyományai</i></p> <p>Katona József: <i>Bánk bán</i></p> <p>Kazinczy Ferenc: <i>Fogságom naplója, Tövisék és virágok, Bácsmegyey ösze-szedett levelei</i></p> <p>Kölcsey Ferenc: <i>versek, A vadászlak, Nemzeti hagyományok</i></p> <p>Mészáros Ignác: <i>Kártigám</i></p> <p>Molnár Borbála, Újfalvy Krisztina: <i>Barátsági vetélkedés vagy Molnár Borbálának Máté Jánosné asszonnyal két nem hibái és érdemei felől folytatott levelezések, Kolozsvár, 1804.</i></p> <p>Petőfi Sándor: <i>János vitéz, lírája, A hóhér kötele, Az apostol, Tigris és hiéna</i></p> <p>Ungvárnémeti Tóth László: <i>Nárcisz, vagy A' gyilkos önn-szeretet</i></p> <p>Vörösmarty Mihály: <i>Zalán futása, A rom, Két szomszé dvár, líra, Szép Ilonka, Tündérvölgy, Délsziget, Csongor és Tünde</i></p> <p>Weöres Sándor: <i>Három veréb hat szemmel, Psyché</i></p>		

Szakirodalom

Bíró Ferenc: *A felvilágosodás korának magyar irodalma*, Budapest, Balassi, 1994.

Debreczeni Attila: „Tudós hazafiság”. Egy beszédmod a XVIII. század végének magyar irodalmában, *Irodalomtörténet* 2001, 487–504.

Első folyóirataink: Uránia. Szerk. Szilágyi Márton, Debrecen 1999, Csokonai könyvtár. Források (Régi kortársaink).

Gintli Tibor (szerk.): *Magyar irodalom*, Akadémiai, Bp., 2010, 313–427, 429–457, 503–514, 518–529, 535–561, 596–616.

Hites Sándor: *Még dadogtak, amikor ő megszólalt. Jósika Miklós és a történelmi regény*, Universitas, Budapest, 2007.

„Ki vagyok én?” *Nem mondom meg... Tanulmányok Petőfiről*. Szerk. Szilágyi Márton, Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum 2014.

Margócsy István: *Petőfi Sándor. Kísérlet*, Korona Kiadó, Budapest, 1999.

Ajánlott

Gere Zsolt: *Szebb idők. Vörösmarty epikus korszakának rétegei*, Argumentum Kiadó, Budapest, 2013.

S. Varga Pál *A nemzeti költészet csarnokai. A nemzeti irodalom fogalmi rendszerei a 19. századi magyar irodalomtörténeti gondolkodásban*, Balassi Kiadó, Budapest, 2005.

Takáts József: *A csinosodás politikai nyelve*, in Fazakas Gergely Tamás–Míru György–Velkey Ferenc (szerk): „Politikai nyelvek és történeti kontextusok a középkortól a 20. századig Debrecen, a Debreceni Egyetem kiadása, 2013, 149–160.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Téma: Szervezési kérdések, értékelés módja A hallgató kötelezettségei (feladatai): kötelező jelenlét, témaválasztás a bemutatott félévi anyag alapján	Tanár-diák dialógus	
2. Téma: A szentimentalista regény narratív megoldásai 1. Kármán József: <i>Fanni hagyományai</i> https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/101460 Oldalak: 68-71; 179-191, 260-280. Szakirodalom: Szilágyi Márton: <i>„Elhervadott a szeretet édes melege alatt.”</i> (A Fanni hagyományai értelmezéséhez). ItK 1993/69-77. Borbély Szilárd: <i>Műfaji Minták a Fanni hagyományaiban</i> https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/99506/1/studia036.pdf;jsessionid=684029590FD3BD35BFF190EF0EBBFEB3 Hermann Zoltán: <i>„mint Völegénynek, úgy mégyek a 'Halál' Angyalának elejébe”</i> http://magyar-irodalom.elte.hu/palimpszeszt/24_szam/07.html	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
3. Téma: A szentimentalista regény narratív megoldásai 2. Kazinczy Ferenc: Bácsmegyeynek öszve-szedett levelei Szakirodalom: Hász-Fehér Katalin: A kánon építésének és leépítésének stratégiái Kazinczynál. A Bácsmegyeynek gyötrelmei. In <i>A magyar irodalmi kánon a XIX. században</i> . Szerk. Takáts József. Pécs, Kijárat Kiadó, 2000, 37–56. Bódi Katalin: Narrato-poétikai vizsgálódások az érzékenység magyar napló- és levélregény-	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	

<p>irodalmában, Irodalomtörténet, 1999, 530–550. http://epa.oszk.hu/02500/02518/00286/pdf/EPA02518_irodalomtortenet_1999_04_530-555.pdf</p>		
<p>4. Téma: Gvadányi József, Egy falusi nótáriusnak budai utazása, 1790, http://mek.oszk.hu/04900/04923/</p> <p>Szakirodalom: Hász-Fehér Katalin, <i>Három kép a tizennyolcadik század időutazóiról</i>, in. Szajbély Mihály (szerk.), Mesterek, tanítványok. Ünnepi tanulmánykötet a hetvenéves Csetri Lajos tiszteletére, Magvető, Bp., 1999, 169-188</p> <p>Gragger Róbert, <i>Gvadányi: Egy falusi nótáriusnak budai utazása</i>, ItK, 1913 és 1914 http://epa.oszk.hu/00000/00001/00100/pdf/ITK_00100_1913_02_158-170.pdf http://epa.oszk.hu/00000/00001/00101/pdf/ITK_00101_1913_03_391-404.pdf http://epa.oszk.hu/00000/00001/00102/pdf/ITK_00102_1914_01_020-035.pdf</p>	<p>Vitaindító, dialógus, verselemzés, klasszikus versmérték elsajátítása</p>	
<p>5. Téma: Ungvárnémeti Tóth László, Nárcisz vagy a' gyilkos önn-szeretet (drámai költemény), 1816 Weöres Sándor: Psyché</p> <p>Hermann Zoltán: "...míg önn-magát / Nem látja!" : újabb szempontok Ungvárnémeti Nárcisz-drámájának értelmezéséhez, A szó élete : tanulmányok a hatvanéves Kovács Árpád tiszteletére / ... szerk. Szitár Katalin ; szerkbiz. Jerzy Faryno, Thomka Beáta, Ivan Verč.</p> <p>Tóth Sándor: Weöres Sándor és Ungvárnémeti Tóth László. http://acta.bibl.u-szeged.hu/1021/1/hist_litt_hung_026_081-093.pdf</p>		
<p>6. Téma: Téma: Női irodalom a 18. század végén</p> <p>Molnár Borbála, Újfalvy Krisztina: Barátsági vetélkedés vagy Molnár Borbálának Máté Jánosné asszonnyal két nem hibái és érdemei felől folytatott levelezések, Kolozsvár, 1804.</p> <p>Szakirodalom: Egyed Emese: Újfalvi Krisztina verslevelező társasága. Bevezető, in. Újfalvi Krisztina verselő köre, s.a.r. Egyed Emese, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2017, 7–42.</p> <p>Fábri Anna, Író nők vagy írónők? A női dilettantizmus és professzionalizmus kérdése a 19. századi magyar irodalomban, Nők a történelemben, 2001/6.</p> <p>Hász-Fehér Katalin, Molnár Borbála levelező társasága, Irodalomismeret, 1996, 1/2. sz.</p>	<p>Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás</p>	
<p>7. Téma: Kazinczy Ferenc: Fogságom naplója</p> <p>Szakirodalom:</p> <p>Szilágyi Márton, <i>A fogságom naplója mint szöveg és mint forrás</i>, Korunk, 2008.</p> <p>Szilágyi Márton, „...kétezerháromszáznyolcvanhét napig szenvedtem.” <i>A fogság helyzete mint téma Kazinczy Ferenc Fogságom naplója című művében</i>, Sic Itur ad Astra, 2009, 61. szám (megjelent: 2010), 89–96.</p> <p>Mezei Márta, „Magamat ragyogtatom”, ItK, 2000, 3-4. sz., 416-439.</p>	<p>Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás</p>	
<p>8. Téma: A bárdköltői szerephagyomány változatai (Batsányi János, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc)</p> <p>Szakirodalom:</p> <p>Onder Csaba, „Rómát, Athenát, Spártát álmodtam.” <i>(Palinódikus szerkesztés és „barokk eposz” Berzsenyi 1816-os verseskönyvének Második könyvében.)</i>, ItK, 1998/3-4, 495-513.</p> <p>Vaderna Gábor: Bárdköltészet. In <i>A költészet születése</i>, Universitas, Bp., 2017, 387–456.</p>	<p>Vitaindító, dialógus, verselemzés</p>	
<p>9. Téma: A rövidpróza kialakulása: Kölcsey Ferenc: A vadászlak</p>		

<p>Szakirodalom: Tóth Orsolya: Andalgó, merengő, ábrándozó és rajongó. Megjegyzések Kölcsey Ferenc A' vadászak című elbeszéléséhez, Irodalomtörténet, 2017, 147–176.</p> <p>Németh G. Béla: A koraromantikus elbeszélés mesterpéldája, ItK, 2000, 745–750. http://epa.oszk.hu/00000/00001/00400/pdf/itk_EPA00001_2000_05-06_745-750.pdf</p>		
<p>10. Téma: Vörösmarty Mihály lírája</p> <p>http://www.litera.hu/hirek/toth_krisztina_a_koraven_cigany</p> <p>Szakirodalom: Milbacher Róbert, Az Előszó egy lehetséges értelmezése, A TISZATÁJ DIÁKMELLÉKLETE, 2001, 79.szám http://epa.oszk.hu/00700/00713/00124/pdf/tiszataj_EPA00713_2001_12_mell_01-18.pdf</p> <p>Milbacher Róbert: A vén cigány mint a romantikus lázadás visszaéneklése, in. Uő: Bábel agoráján, Pannónia Könyvek, 2015, 146-166.</p>	<p>Vitaindító, dialógus, szövegösszehason lítás</p>	
<p>11. Téma: A honfoglalási eposz: Vörösmarty Mihály: Zalán futása</p> <p>Szakirodalom: Gere Zsolt: Vörösmarty Mihály epikus korszakának irodalom- és recepciótörténeti kontextusai, Doktori (PhD) értekezés, Szeged, 2013.</p> <p>Zentai Mária: Az egyetlen eposz, in: Szajbély Mihály (szerk.), Mesterek és tanítványok, Magvető, Budapest, 1999, 381-401.</p>	<p>Vitaindító, dialógus, szövegösszehason lítás</p>	
<p>12. Téma: reformkori regény: Jósika Miklós: Abafi, Petőfi Sándor: A hóhér kötele</p> <p>Szakirodalom: Hites Sándor, A magyar regénytörténet „megalapítása”: 1836: Jósika Miklós: Abafi, http://villanyspenot.hu/villanyspenot/#!/fejezetek/AeJBOAeQQ2qML2T_djZSYw</p> <p>Martinkó András: A hóhér kötele. In: Martinkó András: A prózairó Petőfi és a magyar prózastílus fejlődése. Akadémia kiadó, Budapest. 1965: 160-210.</p>	<p>Vitaindító, dialógus, szövegösszehason lítás</p>	
<p>13. Téma: Petőfi Sándor: Az apostol, Tigris és hiéna</p> <p>Szakirodalom: Kerényi Ferenc: Petőfi Sándor élete és költészete, Osiris Kiadó, Budapest, 2008.</p>	<p>Vitaindító, dialógus, szövegösszehason lítás</p>	
<p>14. Téma: Kisfaludy Károly: Stibor vajda (dramaturgiai kísérlet), Katona József: Bánk bán</p> <p>Szakirodalom: Nagy Imre: Nemzet és egyéniség. Drámairodalmunk az 1810-es években: A hazafiság drámái. Argumentum kiadó. Bp, 1993.</p> <p>Nagy Imre: Ágától Bánkig. A dramaturgia nyelve és a nyelv dramaturgiája. Pannónia könyvek.</p>	<p>Vitaindító, dialógus, szövegösszehason lítás</p>	

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy tartalma összhangban áll a magyar irodalomtörténet tantárgynak Európa bolognai rendszerű egyetemén oktatott, hasonló elnevezésű féléves tantárgyai tartalmával.
--

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadás anyagának és bibliográfiájának ismerete	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	A szemináriumokon való aktív jelenlét	Gyorskérdés az olvasmányanyagból	10%
	A szemináriumi vitaindító és dolgozat	Egyéni kiértékelés (konzultációs óra),	40%

	előzetes megbeszélése a tanárral, tartalmi és nyelvi színvonala	Csoportos kiértékelés (utolsó szeminárium)	
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none"> Az írásbeli vizsgán átmenő jegy szerzése Jelenlét a szemináriumokon (max. 2 hiányzás), aktivitás: szakmai jelenlét a szemináriumi órákon és egy téma írásbeli kidolgozása (5 gépelt oldal). A szemináriumokon való részvétel feltétele a primér szövegek elolvasása. Szemináriumi átmenő pontszám. Az írásbeli feladatokban: nyelvhelyesség, helyesírás 			

Data completării

11.04.2020

**Semnătura titularului
de curs**

**Semnătura titularului
de seminar/ laborator/ proiect**

Data avizării în departament

17.04.2020

Semnătura directorului de departament

**Data avizării
la Decanat**

28.04.2020

**Semnătura Prodecanului
responsabil**

Ștampila facultății